

สรุปข้อสั่งการเพื่อยกระดับการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5})

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

/ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ในการประชุมกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

เมื่อวันพุธที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมราชสีห์ ชั้น ๒ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อสั่งการรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย/ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ที่	ข้อสั่งการยกระดับ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. มาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์อย่างทันท่วงที		
๑.๑	ให้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สนับสนุนข้อมูลจากดาวเทียมเพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นข้อมูลในการเฝ้าระวัง และวางแผนแก้ไขปัญหาได้อย่างแม่นยำ ตรงเป้าหมาย และทันต่อสถานการณ์ อาทิ ข้อมูลจุดความร้อน (Hotspot) แบบเรียลไทม์ ข้อมูลสถานการณ์ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) ที่ลงลึก ในระดับอำเภอถึงระดับตำบล รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลจุดความร้อน (Hotspot) และสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
๑.๒	ให้ กรมควบคุมมลพิษ เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) ในรูปแบบที่ง่ายต่อ ความเข้าใจของประชาชน เพื่อให้ประชาชนทราบสถานการณ์ในเชิงลึก แต่ละพื้นที่ รวมถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และคำแนะนำในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เมื่อต้องอยู่ในพื้นที่เสี่ยง	กรมควบคุมมลพิษ
๑.๓	ให้ กรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์มลพิษอากาศล่วงหน้า โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารจัดการเพื่อตอบโต้สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด	กรมอุตุนิยมวิทยา
๑.๔	ให้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการ ดังนี้ (๑) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานด้านการพยากรณ์ในการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) อย่างใกล้ชิด และแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงให้ทราบสถานการณ์ ผ่านช่องทางการแจ้งเตือนทุกช่องทาง ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย (๒) ยกระดับการแจ้งเตือนภัยแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้นวัตกรรม การแจ้งเตือนที่ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงได้รับทราบสถานการณ์และเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมตามระดับ ความเสี่ยงภัยในพื้นที่ (๓) ร่วมปฏิบัติการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล สาธารณภัย รวมถึงอากาศยาน เพื่อลดผลกระทบจากสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) อย่างต่อเนื่อง	กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย

ที่	ข้อสั่งการยกระดับ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.๕	ให้ กรมประชาสัมพันธ์ เร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ประชาชนได้ทราบถึงสถานการณ์ แนวทางการปฏิบัติตน การดูแลสุขภาพอย่างปลอดภัยในรูปแบบที่เข้าถึงง่าย ผ่านสื่อทุกช่องทางและต่อเนื่อง ให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง	กรมประชาสัมพันธ์
๑.๖	ให้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันการศึกษา ในการพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับการแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละออง	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๒. มาตรการป้องกันปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการเผาอย่างเด็ดขาด		
๒.๑	<u>การจัดการไฟในพื้นที่ป่า</u> ให้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช / กรมป่าไม้ บูรณาการร่วมกับจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการลาดตระเวน ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดเฝ้าระวัง ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ ตลอดจนกำหนดช่วงเวลาจำกัดการเข้าถึงพื้นที่ป่าในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการบุกรุก ลักลอบเผาป่า และควบคุมการดับไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพ	- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมป่าไม้
๒.๒	<u>การจัดการไฟในพื้นที่เกษตรกรรม</u> - ให้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งกำหนดมาตรการตัดสิทธิ์ในการรับความช่วยเหลือหรือชดเชยจากภาครัฐ ในกรณีที่มีการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับเกษตรกร เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการของหน่วยงานภาครัฐ - ให้ กระทรวงพาณิชย์ / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งกำหนดมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรที่มาจากกระบวนการผลิตที่มีการเผาอย่างเด็ดขาด และส่งเสริมการค้าสินค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเผา - ให้ กระทรวงอุตสาหกรรม กำกับ ดูแลการรับซื้ออ้อยในพื้นที่ และเน้นย้ำให้ผู้ประกอบการโรงงานในพื้นที่ทราบถึงมาตรการงดหรือจำกัดการรับซื้ออ้อยที่ถูกเผา	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงอุตสาหกรรม
๒.๓	<u>การจัดการฝุ่นละอองในเขตเมือง</u> - ให้ กระทรวงคมนาคม / กรมการขนส่งทางบก เร่งรัดการดำเนินการตรวจสอบ ตรวจจับ การใช้น้ำมันพาหนะทุกประเภทที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐาน เข้มงวดตรวจวัดตรวจจับยานพาหนะควันดำ เน้นย้ำให้ตรวจสอบสภาพรถตามมาตรฐานที่ภาครัฐกำหนดอย่างเคร่งครัด - ให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เร่งรัดการดำเนินการตรวจสอบ ตรวจจับ การใช้น้ำมันพาหนะทุกประเภทที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐาน เข้มงวดตรวจวัดตรวจจับยานพาหนะควันดำ บังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฝุ่นละอองในเขตเมืองจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ	- กระทรวงคมนาคม - กรมการขนส่งทางบก - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - กรมโยธาธิการและผังเมือง - กรุงเทพมหานคร - กระทรวงอุตสาหกรรม

ที่	ข้อสั่งการยกระดับ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	- ให้ กรมโยธาธิการและผังเมือง / กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบโครงการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างของรัฐให้มีการกำหนดมาตรการและแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดฝุ่นที่เกิดจากการก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยให้มีการป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองที่เกิดจากการก่อสร้าง และหากพบค่าฝุ่นเกินมาตรฐาน ให้พิจารณาระงับการก่อสร้างชั่วคราว - ให้ กระทรวงอุตสาหกรรม ตรวจสอบมาตรฐานการจัดการฝุ่นละอองของโรงงานมิให้รั่วไหลสู่พื้นที่รอบนอก และทำแนวป้องกันฝุ่นละอองเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามมาตรฐาน	
๒.๔	การจัดการหมอกควันข้ามแดน ให้ กระทรวงการต่างประเทศ / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการผลักดันยุทธศาสตร์ฟ้าใส (Clear Sky Strategy) เร่งหารือกับประเทศเพื่อนบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม	- กระทรวงการต่างประเทศ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มาตรการลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนให้มีน้อยที่สุด		
๓.๑	ให้ กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการ ดังนี้ (๑) ออกหน่วยให้บริการประชาชนและสร้างการรับรู้ให้ทราบคำแนะนำข้อปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มเสี่ยง เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ และผู้ที่ทำงานกลางแจ้ง จัดบริการคลินิกมลพิษให้ครอบคลุมและเข้าถึงง่าย (๒) จัดหาอุปกรณ์ป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) จัดเตรียมพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) ห้องปลอดฝุ่น ไว้บริการประชาชนอย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งประชาชนกลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงได้สะดวก	กระทรวงสาธารณสุข
๓.๒	ให้ กระทรวงแรงงาน ประสานสถานประกอบการ หน่วยงานภาคเอกชน ให้ความร่วมมือในการดำเนินมาตรการเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน อาทิ การอนุญาตให้พนักงาน ทำงานหรือปฏิบัติงานในที่พัก (Work From Home)	กระทรวงแรงงาน
๓.๓	ให้ ส่วนราชการ ทุกหน่วยงาน ปฏิบัติตามมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดผลกระทบ โดยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน อาทิ การทำงานหรือปฏิบัติงานในที่พัก (Work From Home) รถทุกคันของหน่วยงานจะต้องมีการตรวจสภาพ ดูแลรักษาเครื่องยนต์ ไม่ให้มีควันดำ เพื่อลดการปล่อยมลพิษ การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล	ส่วนราชการ ทุกหน่วยงาน

ที่	ข้อสั่งการยกระดับ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. มาตรการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอย่างเข้มข้น		
๔.๑	ให้ จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้ (๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด ใช้ระบบการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) สั่งการหน่วยงานยกระดับการดำเนินงานอย่างเข้มข้นมากยิ่งขึ้นในทุกมาตรการ ทั้งการลดปริมาณฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ และการดูแลผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน (๒) ออกประกาศกำหนดการควบคุมการเผาละออง และบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการห้ามเผาอย่างเคร่งครัด และเด็ดขาด ตรวจตรา ควบคุม ไม่ให้มีการเผาขยะหรือการเผาในที่โล่งทุกประเภท (๓) เมื่อสถานการณ์มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ให้พิจารณาประกาศใช้มาตรการทำงานที่บ้าน (Work From Home) ตลอดจนการพิจารณาประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (๔) ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชน โดยเฉพาะการงด/ห้ามเผาในพื้นที่ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด	- จังหวัด - อำเภอ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔.๒	ให้ กระทรวงกลาโหม สนับสนุนทรัพยากร เครื่องจักรกล ยุทโธปกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงเกิดไฟป่าหรือพื้นที่มีสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และการสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศในพื้นที่ที่กำลังภาคพื้นดินเข้าถึงยาก	กระทรวงกลาโหม
๕. มาตรการสนับสนุนงบประมาณ		
๕.๑	ให้ กระทรวงการคลัง / สำนักงบประมาณ เร่งรัดกระบวนการพิจารณา งบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้แก่หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุน ให้ทันต่อสถานการณ์ในการแก้ไขปัญหา	- กระทรวงการคลัง - สำนักงบประมาณ
๖. มาตรการขับเคลื่อนกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ		
๖.๑	ให้ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้ (๑) ให้มีการประชุม เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นประจำจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย	- กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ - กรมประชาสัมพันธ์ - จังหวัด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่	ข้อสั่งการยกระดับ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	(๒) ให้กรมประชาสัมพันธ์ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Joint Information Center : JIC) เพื่อสื่อสารข้อมูลสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM _{2.5}) และประชาสัมพันธ์ขอแนะนำ ในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องแก่ประชาชน (๓) ให้ทุกหน่วยงานรายงานผลการปฏิบัติงานให้กองบัญชาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเป็นประจำทุกวัน	

ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อสั่งการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย/ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดังกล่าวข้างต้น ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในการยกระดับ การปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสำหรับขั้นตอนการปฏิบัติ หน่วยงานจะต้องดำเนินการโดยยึดถือตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

สรุปและจัดทำโดย กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)